

Planstrategi Røyrvik kommune 2024-2027

Vedtatt, sak

Innhold

1	Bakgrunn	3
1.1	Kommunens plansystem	3
2	Utfordringer og muligheter i Røyrvik.....	4
2.1	Befolkningsutvikling og aldersbæreevne.....	4
2.2	Kommuneøkonomi	6
2.3	Folkehelse, livskvalitet og oppvekst.....	7
2.4	Sysselsetting	10
2.5	Samferdsel og infrastruktur	12
2.6	Nasjonalparkkommune	13
2.7	Interkommunalt samarbeid.....	13
2.8	Omstillingsarbeid, næringsutvikling - Børgefjell Utvikling.....	14
2.9	Klima, energi og klimatilpasning.....	15
3	Forventninger og føringer til kommunal planlegging.....	15
3.1	FNs bærekraftsmål	15
3.2	Nasjonale forventninger og føringer	16
3.2.1	Samordning og samarbeid i planleggingen	16
3.2.2	Trygge og inkluderende lokalsamfunn.....	17
3.2.3	Velferd og bærekraftig verdiskaping.....	18
3.2.4	Klima, natur og miljø for framtida	19
3.2.5	Samfunnssikkerhet og beredskap.....	21
3.3	Regional planstrategi	21
4	Erfaringer og forslag til prioriteringer for 2024-2027	22
4.1	Generelt.....	22
4.2	Samfunnsdelen	23
4.3	Arealdelen	23
4.4	Beredskapsområdet.....	23
4.5	Oversiktsdokument for folkehelse.....	23
4.6	Temaplaner	24
4.7	Interkommunale planer.....	24
5	Kommunal planstrategi – prioriteringer 2024-2027.....	24

1 Bakgrunn

Kommunestyret skal minst én gang i hver valgperiode, og senest innen ett år etter konstituering, utarbeide og vedta en kommunal planstrategi.

Planstrategien skal være **kommunestyrets styringsverktøy**, og formålet er å klargjøre hvilke planoppgaver kommunen bør starte opp eller videreføre, for å legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen.

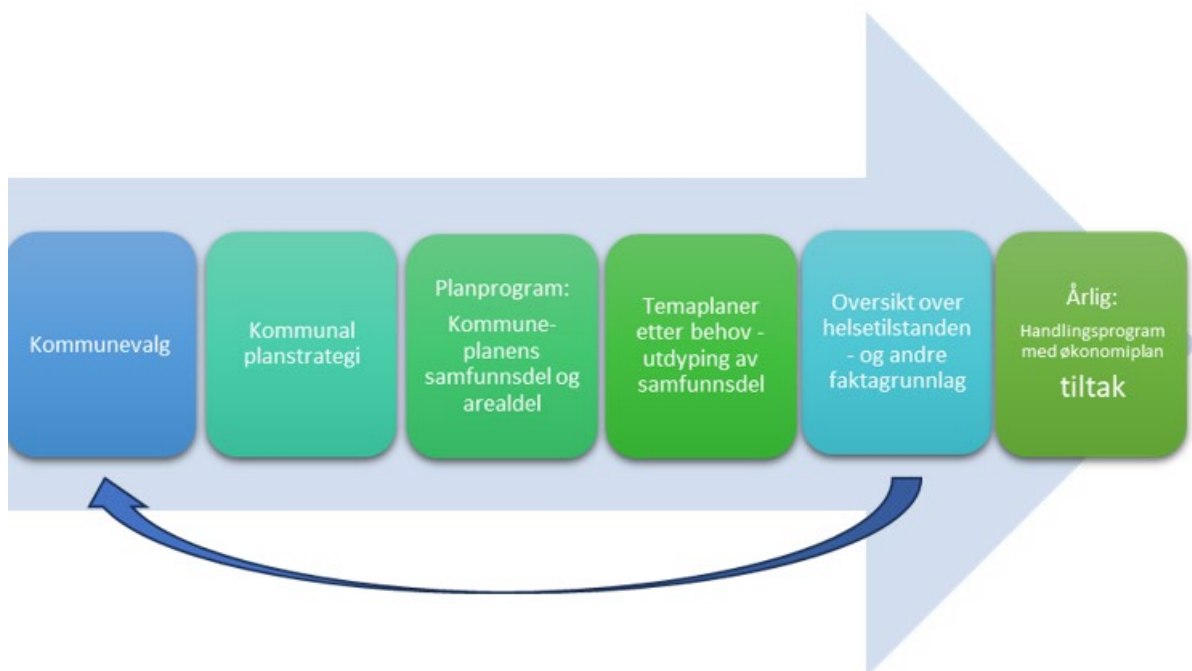
Den kommunale **planstrategien er ikke en plan, og derfor ikke en arena for å vedta mål og strategier**. Den skal derimot drøfte utviklingstrekk i kommunen som samfunn og organisasjon som grunnlag for å vurdere planbehovet i kommunestyreperioden. Planstrategien er kun retningsgivende for kommunens planlegging, og har ingen direkte rettsvirkning for kommunens innbyggere.

Planstrategien bør omfatte en drøfting av kommunens strategiske valg knyttet til samfunnsutvikling, herunder langsiktig arealbruk, miljøutfordringer, sektorenes virksomhet og en vurdering av kommunens planbehov i valgperioden.

Kommunen skal i arbeidet med kommunal planstrategi innhente synspunkter fra statlige og regionale organer og nabokommuner. Kommunen bør også legge opp til bred medvirkning og allmenn debatt som grunnlag for behandlingen. Forslag til vedtak i kommunestyret skal gjøres offentlig minst 30 dager før kommunestyrets behandling.

Ved behandlingen skal kommunestyret **ta stilling til om gjeldende kommuneplan eller deler av denne skal revideres, eller om planen skal videreføres uten endringer**. Kommunestyret kan herunder ta stilling til om det er behov for å igangsette arbeid med nye arealplaner i valgperioden, eller om gjeldende planer bør revideres eller oppheves.

1.1 Kommunens plansystem

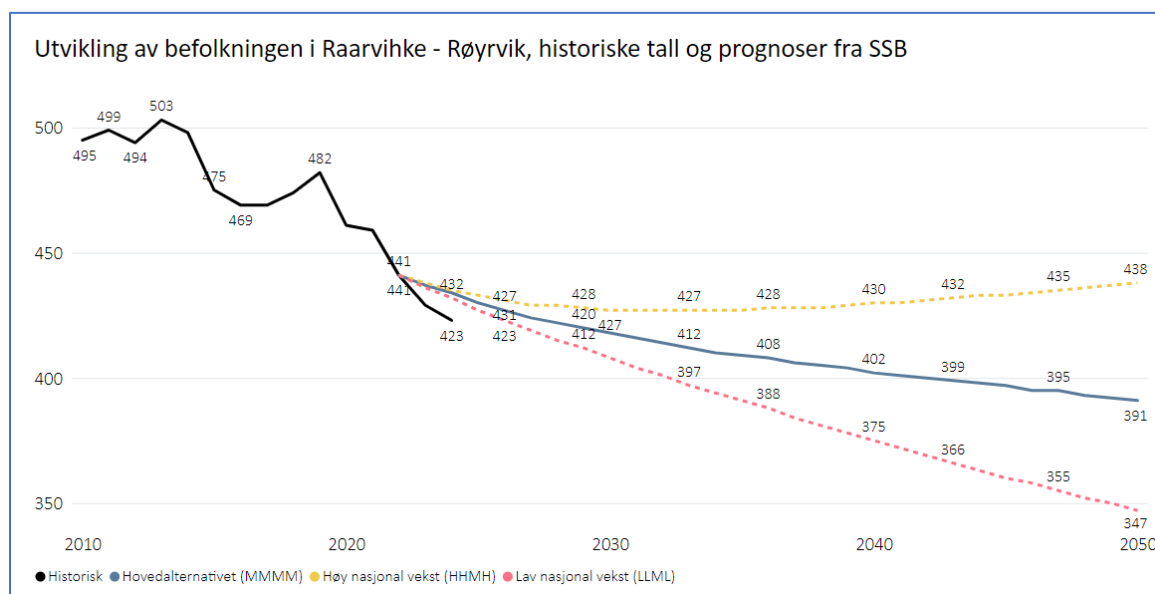
2 Utfordringer og muligheter i Røyrvik

Dette kapitlet vil gi et lettfattelig og oppdatert kunnskapsgrunnlag om kommunens utfordring- og mulighetsbilde. Her presenteres utvalgte samfunnsområder som peker seg ut i størst grad, sammen med en gjennomgang av gjeldende planverk, og regionale og nasjonale føringer og forventninger, legger dette grunnlaget for kommunestyrets vurdering prioriteringer av planbehovet for valgperioden.

Utfordringsbildet for planstrategien handler om utviklingstrekk og utfordringer for kommunen som samfunn og organisasjon som er relevant når planbehovet skal vurderes.

2.1 Befolkningsutvikling og aldersbæreevne

Tabellen viser *hovedalternativet* (blå linje) og alternativene *høy nasjonal vekst* (gul linje) og *lav nasjonal vekst* (rosa linje).

Figur 1 - kilde SSB tabell 07459 og 13600

Pr 1.1 2022 var det 441 innbyggere i Røyrvik. Hovedalternativet i framskrivingen tilsier en reduksjon på 14,3 %, eller 50 personer, frem mot 2050. Hovedalternativet tilsier at Røyrvik vil ha under 400 innbyggere i 2042.

Det er et utfallsrom på 91 personer mellom høy- og lavalternativet i framskrivningen for hvor mange innbyggere det vil være i Røyrvik i 2050. Høyalternativet tilsier en befolkningsnedgang på 3 personer (0,7%) i perioden 2022-2050. Lavalternativet tilsier en nedgang i befolkningen i Røyrvik på 94 personer (21,3 %) frem og 2050.

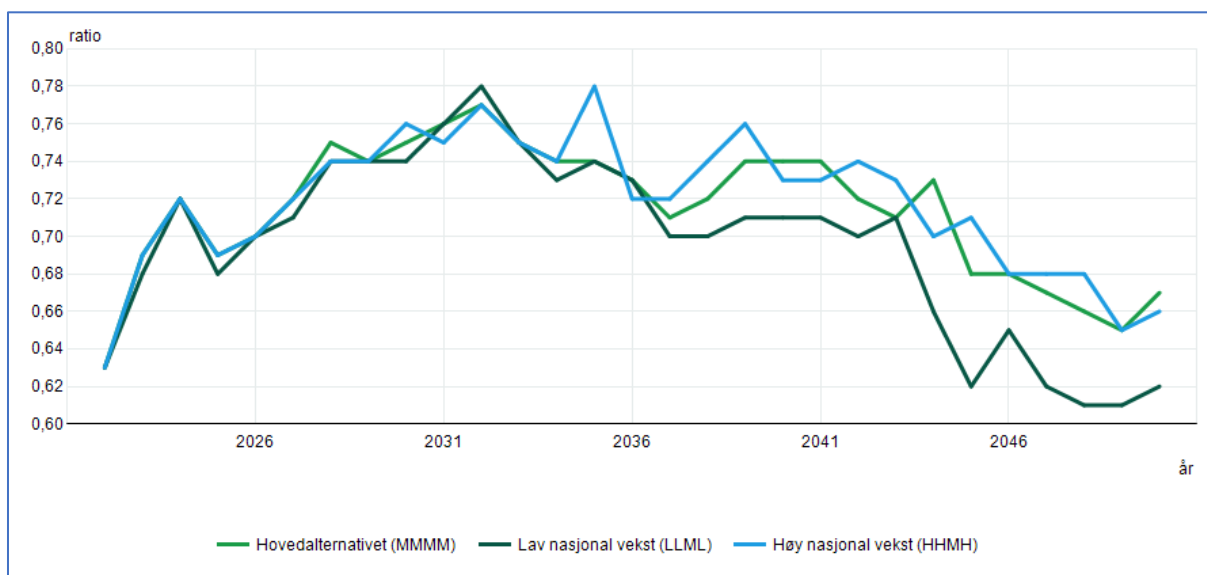
Forsørgerbrøk er forholdet mellom antall personer over 65 år og antall personer i alderen 20-64 år. SSB har valgt 65 år som grense fordi dette ligger nær gjennomsnittlig faktisk pensjoneringsalder i Norge.

Forsørgerbrøken for eldre er et mål på forholdet mellom antall personer i eldre aldersgrupper som typisk ikke arbeider, og antall personer i eldre der folk typisk arbeider. Hvis det eksempelvis er 1 person over 65 år pr. 2 personer i alderen 20-64 år er forsørgerbrøken 0,5 (1/2).

Måltallet sier noe om aldersgruppeforholdet, men ikke noe om den faktiske sysselsettingen i disse aldersgruppene, eller hvorvidt eldre faktisk forsørgeres eller er omsorgstrengende. Likevel er det et

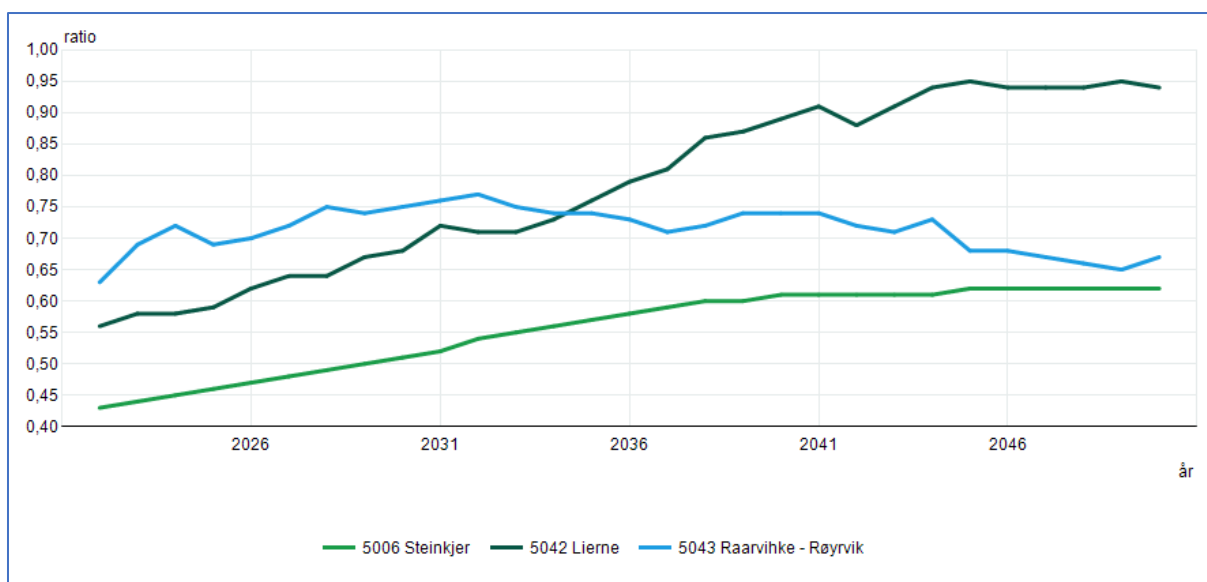
enkelt og mye brukt mål som illustrer sider ved befolkningsstrukturen som kan ha stor betydning for arbeidstilbud, offentlige inntekter, pensjonsutgifter og pleie- og omsorgsbehov.

Diagrammet nedenfor viser forsørgerbrøk for Røyrvik i perioden 2022-2050. Diagrammet viser hovedalternativet (MMMM), lav nasjonal vekst (LLML) og høy nasjonal vekst (HHMH).

Figur 2 - forsørgerbrøk, kilde SSB tabell 13612

For å sammenligne utviklingen med utvalgte kommuner viser diagrammet nedenfor forsørgerbrøk for kommunene Røyrvik, Lierne og Steinkjer i perioden 2022-2050. I dette diagrammet er kun hovedalternativet (MMMM) valgt som variabel.

Figur 3 - forsørgerbrøk, kilde SSB tabell 13612

Hvis det kan trekkes noen konklusjon ut av diagrammet ovenfor kan det se ut som at Røyrvik allerede er i/kommer tidligere i det som omtales som «eldrebølgen» og at tilsvarende kommuner først om 10 år vil ha samme forsørgerbrøk som Røyrvik.

2.2 Kommuneøkonomi

Tabellen nedenfor viser utgifter i prosent etter utvalgte områder i kommunal forvaltning. Helse- og omsorg er tjenesteområdet med størst andel av utgiftene, og sammenholdt med framskrivingen av alderssammensetting og forsørgerbrøk i Røyrvik er dette et samfunns- og tjenesteområde som bør få oppmerksomhet i vurderingen av planbehov og prioriteringer for perioden.

Tjenesteområde	2023
Sosialsektoren samlet	3,4
Barnevern	2,6
Vann, avløp, renovasjon, avfall (VAR)	3,5
Administrasjon, kommune	10,7
Kultursektoren, kommune	7,9
Barnehage	3,7
Grunnskole	11,8
Helse- og omsorg	36,6

Figur 4 - kilde <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommunale-finanser/statistikk/kommuneregnskap>

Netto driftsresultat i prosent av brutto driftsinntekter (som vist i figur nedenfor) blir brukt som et mål på kommunenes økonomiske handlingsfrihet, og er en viktig indikator på om det er økonomisk balanse i kommunen. Teknisk beregningsutvalg for kommunal og fylkeskommunal økonomi anbefaler at nivået på driftsresultatet utgjør 1,75 % av brutto driftsinntekt over tid. Driftsresultatet for Røyrvik i 2023 var -7,6 %.

Figur 5 - kilde <https://www.ssb.no/offentlig-sektor/kommunale-finanser/statistikk/kommuneregnskap>

2.3 Folkehelse, livskvalitet og oppvekst

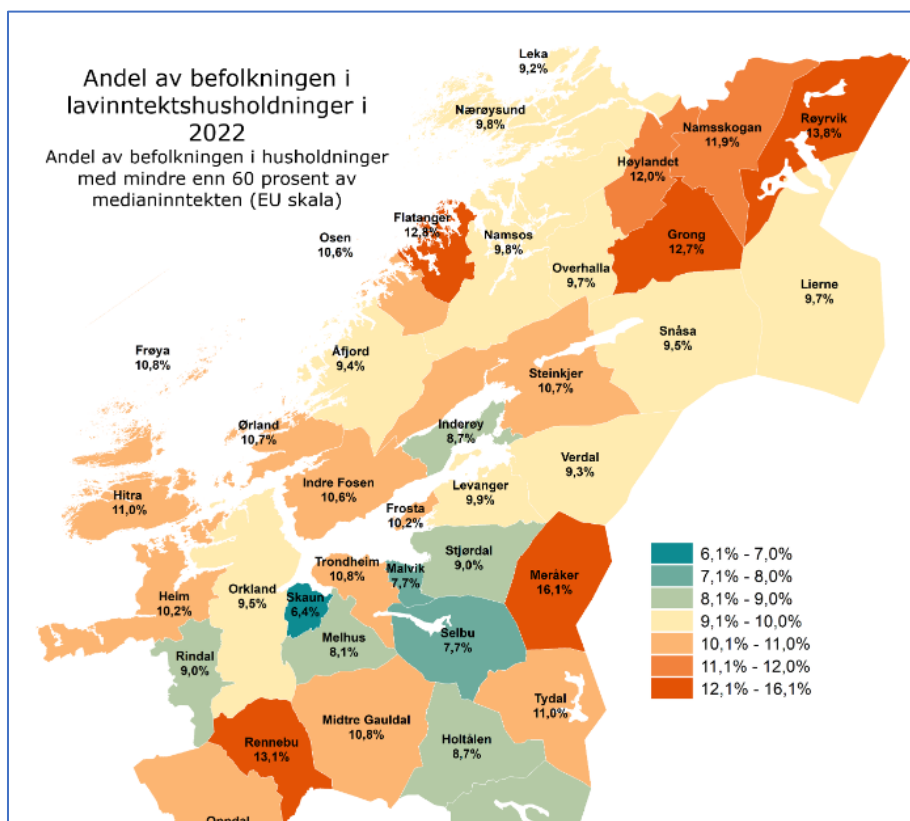
Som tabellen nedenfor viser har det vært en stor økning i netto driftsutgifter til ytelse til livsopphold fra 2022 til 2023. Dette er nok et område med sammensatte årsaker, men som bør få oppmerksomhet i vurderingen av planbehovet for perioden.

		2022	2023
Sosialhjelpstilfeller (antall)	5043 Raarvihke - Røyrvik	7	24
Sosialhjelpstilfeller som forsørger barn under 18 år (antall)	5043 Raarvihke - Røyrvik	:	5
Antall barn under 18 i familier som mottok sosialhjelp (antall)	5043 Raarvihke - Røyrvik	9	13
Sosialhjelpstilfeller med sosialhjelp i 6 måneder eller mer (antall)	5043 Raarvihke - Røyrvik	:	7
Langtidstilfeller med sosialhjelp som hoved inntekt (6-12 måneder) (antall)	5043 Raarvihke - Røyrvik	:	3
Samlet stønadssum (bidrag + lån) (1000 kr)	5043 Raarvihke - Røyrvik	542	1 367
Livsoppholdsyttelse etter kommunalt reglement (1000 kr)	5043 Raarvihke - Røyrvik	..	..
Netto driftsutgifter til ytelse til livsopphold(281) (1000 kr)	5043 Raarvihke - Røyrvik	556	1 423

Figur 6 - kilde SSB tabell 14019

Oversikten nedenfor viser andelen av befolkningen som bor i lavinntektshusholder (EU-skala 60%) i 2022. I Røyrvik var andelen 13,8%.

Person med lavinntekt er definert som personer som tilhører en husholdning som har en årlig inntekt etter skatt per forbruksenhet under lavinntektsgrensen. Lavinntektsgrensene beregnes som en gitt andel av median inntekt etter skatt per forbruksenhet i hele befolkningen, ved å bruke EUs eller OECDs metode for å beregne inntekt etter skatt per forbruksenhet. Vanlig brukte andeler er 50 eller 60 prosent av median inntekt etter skatt per forbruksenhet.

Figur 7 - kilde SSB tabell 06947 og <https://trondelagittall.no/>

Folkehelse

Å fremme befolkningens helse er et viktig mål. Det skaper mer velferd og livskvalitet for den enkelte, samt at det er av samfunnets viktigste ressurser. Dette innebærer at det er en samfunnsoppgave å forvalte denne ressursen på best mulig måte. Folkehelsen er sammensatt og påvirkes gjennom mange samfunnsområder. Folkehelsen skal være et gjennomgående tema i all planlegging i kommunen.

Identifisering av folkehelseutfordringer og -ressurser danner grunnlaget for beslutninger i det løpende folkehelsearbeidet og i forbindelse med en mer langsiktig planlegging etter plan- og bygningsloven.

Folkehelseinstituttet publiserer årlig Folkehelseprofiler. Kommunen kan bruke folkehelseprofilene og statistikkbanken i *Kommunehelsa* når vi skal finne svar på hvordan helsetilstanden i kommunen er, og hvilke faktorer i kommunen som fremmer eller reduserer helsen i befolkningen.

Eldres helse er temaet for folkehelseprofilen 2024. Indikatorene som presenteres i profilen er valgt med tanke på helsefremmende og forebyggende arbeid, men er også begrenset av hvilke data som er tilgjengelige på kommunenivå. Statistikken må tolkes i lys av annen kunnskap om lokale forhold. For kommuner som Røyrvik som har få innbyggere kan grunnlaget være for lite på enkelte tema til i presentere en indikasjon, eller at det som for annen statistikk ikke er mulig av personvern hensyn.

Noen trekk ved folkehelsen i Røyrvik kommune:

- Befolkning
 - Andelen unge eldre (65-79 år) i kommunen er høyere enn i landet som helhet.
 - I aldersgruppen 75 år og eldre er andelen som bor alene ikke signifikant forskjellig fra landsnivået.
- Oppvekst og levekår
 - Andelen som bor i husholdninger med vedvarende lav inntekt, er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet. Vedvarende lav husholdningsinntekt vil si at den gjennomsnittlige inntekten i en treårsperiode er under 60 prosent av median husholdningsinntekt i Norge.
 - Andelen som bor i husholdninger med høy gjeld, er lavere enn i landet som helhet. Høy gjeld vil si en gjeld tre ganger høyere enn samlet husholdningsinntekt.
- Miljø, skader og ulykker, samt helsetilstand og helserelatert atferd
 - For disse temaene er det utilstrekkelig tallgrunnlag for å vise statistikk.

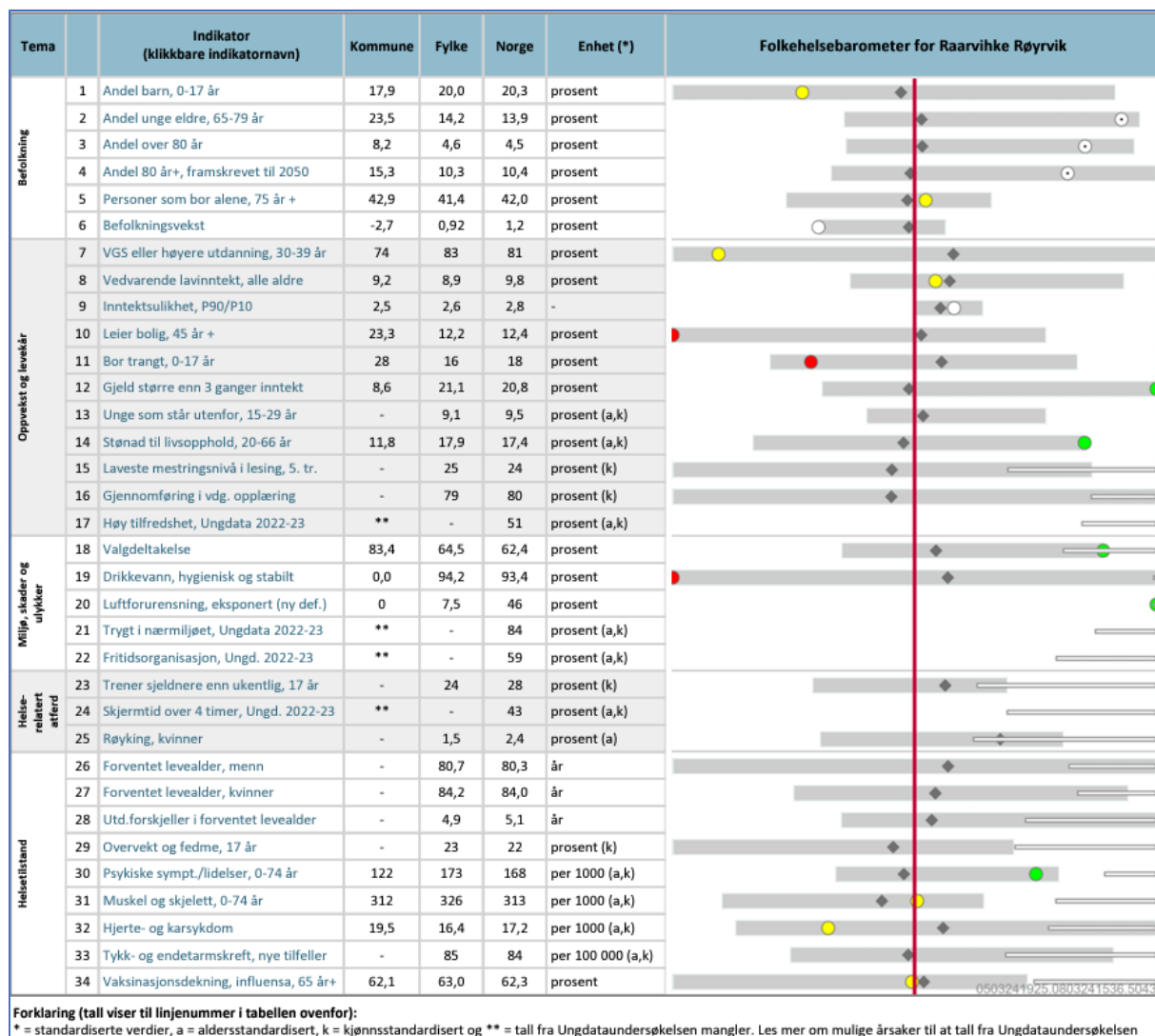
Forklaring til symboler i *Folkehelsebarometer for kommunen*:

	Kommunen ligger signifikant bedre an enn landet som helhet
	Kommunen ligger signifikant dårligere an enn landet som helhet
	Kommunen er ikke signifikant forskjellig fra landet som helhet
	Kommunen er signifikant forskjellig fra landet som helhet
	Ikke testet for statistisk signifikans
	Verdien for fylket (ikke testet for statistisk signifikans)
	Verdien for landet som helhet
	Variasjonen mellom kommunene i fylket
	De ti beste kommunene i landet

Tabellen nedenfor er *Folkehelsebarometer for kommunen* fra Folkehelseprofil 2024 for Røyrvik kommune. I denne oversikten sammenliknes noen nøkkeltall for kommunen og fylket med landstall.

Man må være oppmerksom på at også «grønne» verdier i tabellen kan innebære folkehelseutfordring for kommune, fordi landsnivået ikke nødvendigvis representerer ønsket nivå. Verdiområder for de ti beste kommunene i landet er også presentert i tabellen, og kan være et mål å strekke seg etter for andre kommuner.

Folkehelsebarometer 2024 for kommunen.

Figur 8 - <https://www.fhi.no/he/folkehelse/folkehelseprofil/>

Barnevern

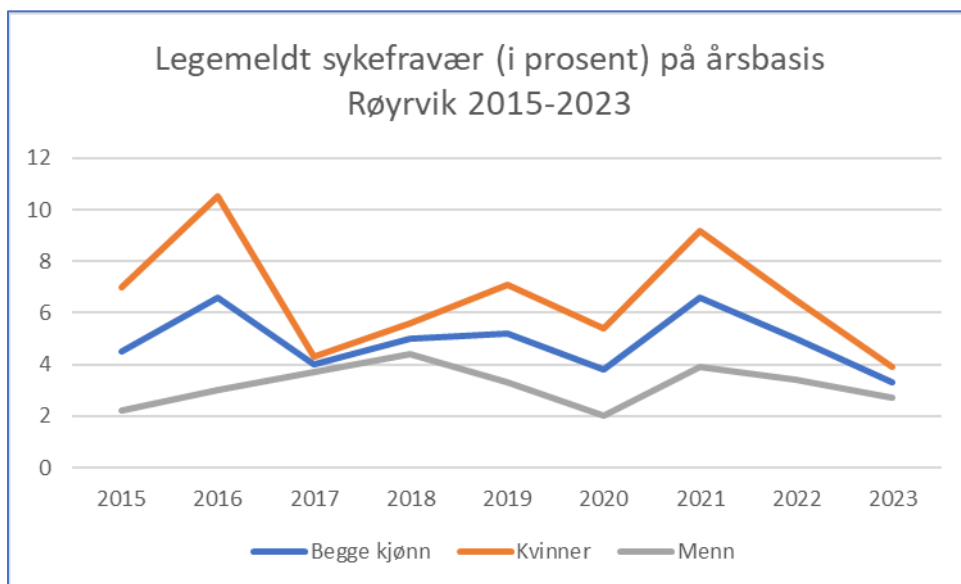
Tabellen nedenfor viser netto driftsutgifter til barnevernstjeneste per innbygger i perioden 2020-2023 for utvalgte trønderske kommuner.

	Netto driftsutgifter til barnevernstenesta per innbyggjar (kr)			
	2020	2021	2022	2023
5006 Steinkjer	2 463	2 623	4 032	4 436
5033 Tydal	2 588	2 924	3 100	3 116
5037 Levanger	2 955	2 776	3 844	3 821
5042 Lierne	982	1 429	819	1 062
5043 Raarvihke - Røyrvik	6 248	3 875	6 755	7 801
5044 Namsskogan	4 735	4 994	4 205	3 043
5045 Grong	3 250	5 234	4 815	4 773

Figur 9 - kilde SSB tabell 12279

Sykefravær

Diagrammet nedenfor viser legemeldt sykefravær (i prosent) i perioden 2015-2023.

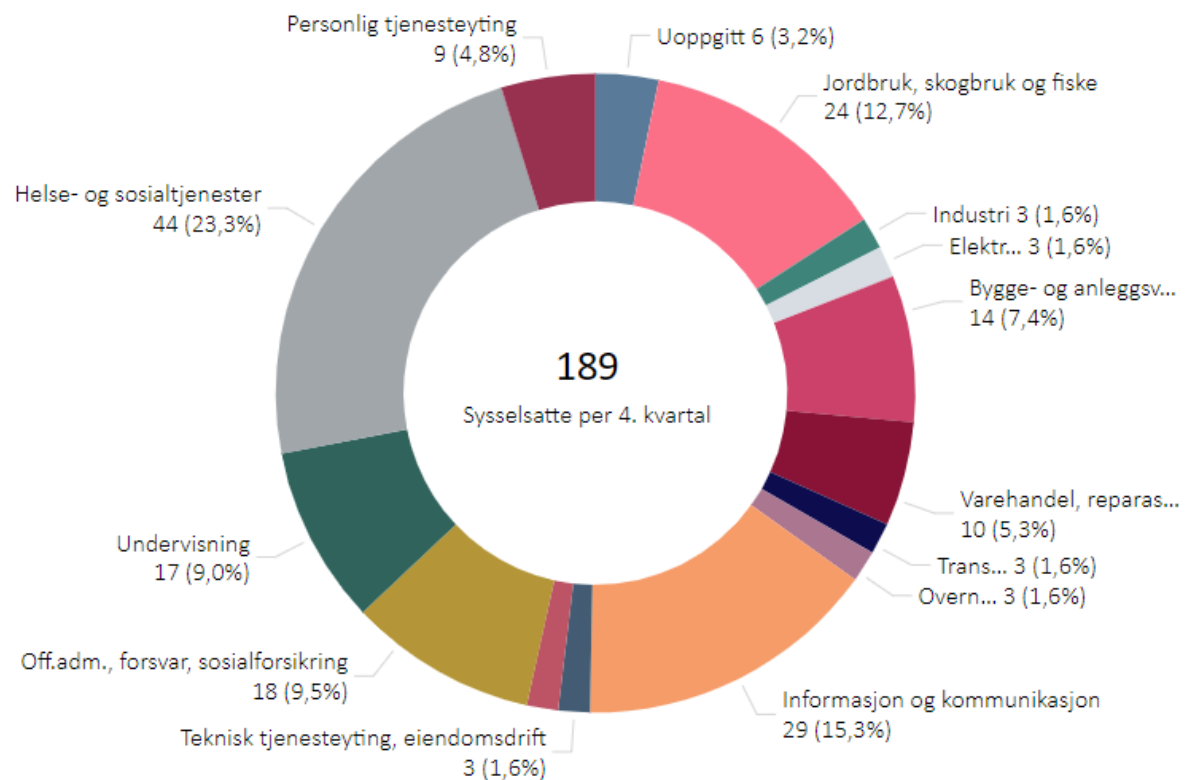

Figur 10 - kilde SSB tabell 12439

2.4 Sysselsetting

Syssetting består i stor grad av lønnstakere (ansatte) og selvstendig næringsdrivende. Sysselsatte er definert som personer som utførte inntektsgivende arbeid av minst én times varighet i referanseuken, samt personer som har et slikt arbeid, men som var midlertidig fraværende pga. sykdom, ferie, lønnet permisjon e.l. Personer som er inne til førstegangs militær- eller siviltjeneste, regnes som sysselsatte. Personer på syssettingstiltak med lønn fra arbeidsgiver klassifiseres også som sysselsatte.

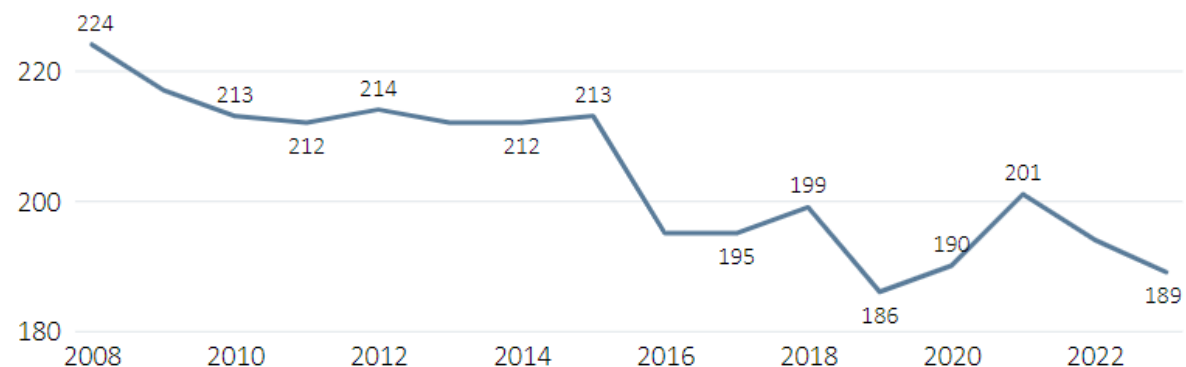
Sysselsatte etter næring i Røyrvik per 4. kvartal 2023

Figur 11 - kilde SSB tabell 13470

Det har vært en nedgang i antall sysselsatte i Røyrvik i perioden 2008-2023 fra 224 til 189.

Sysselsatte i alle næringer i Røyrvik, 2008-2023

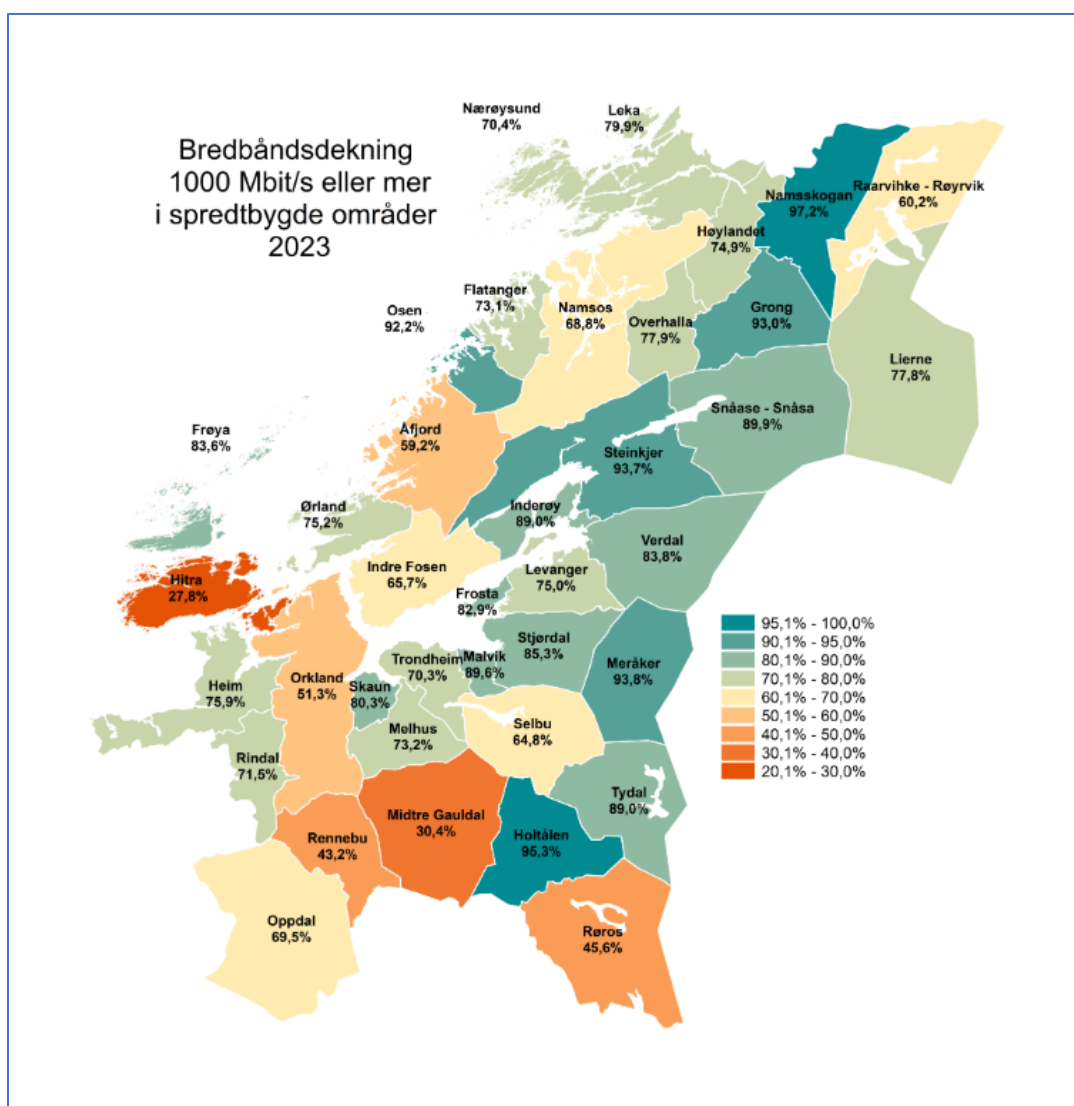
Figur 12 - kilde SSB tabell 13470

2.5 Samferdsel og infrastruktur

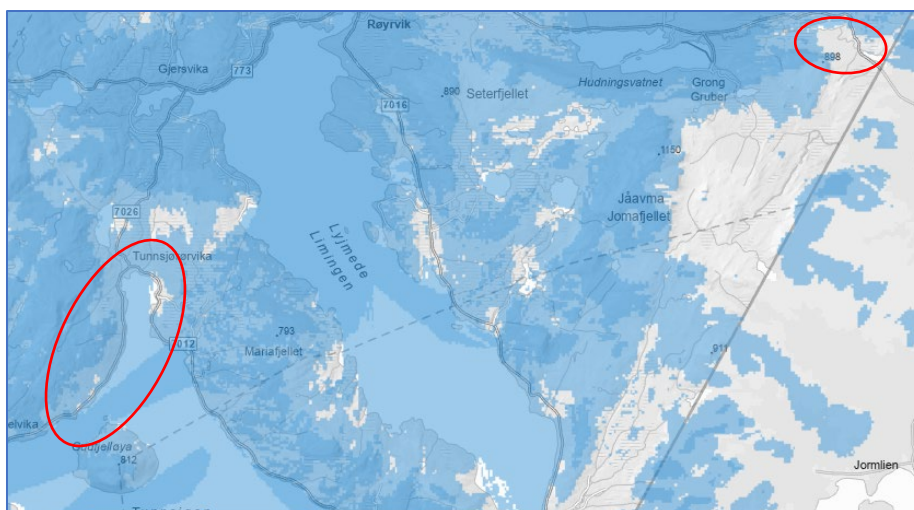
Bredbånd er viktig infrastruktur for å bidra til å opprettholde spredt bosetting og næringsliv i alle deler av Røyrvik. I kartleggingen av bredbåndsutbygging skilles det på tettbygde områder (over 200 personer) og spredtbygde områder (under 200 personer). Røyrvik sentrum kategoriseres som tettbygd og har en utbyggingsprosent på nær 100 i likhet med de aller fleste tettbygde områder i Trøndelag.

For spredtbygde områder er utbyggingsprosenten annerledes. I Røyrvik i 2023 var den 60,2 %, lavest i fylket. Denne andelen vil endres noe i løpet av 2024 med utbyggingen langs Namsvassveien og Sørås, men det er likevel et område som må prioriteres.

Det er identifisert to områder med spesielt dårlig tilbud i Røyrvik (figur 14); østre del av Hudningsdalen og området Tjønnevika-Holmmoen. Dette er områder uten fiberdekning og med dårlig mobildekning.

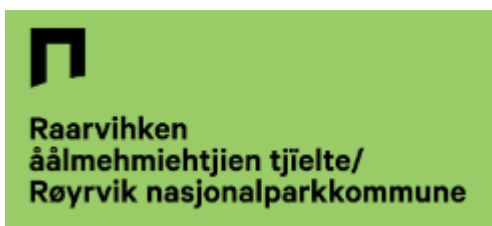
Figur 13 - <https://dekningskart.nkom.no/> og <https://trondelagital.no/statistikk/bredbandsdekning>

Figur 14 - Telenor dekning Røyrvik øst, <https://www.telenor.no/dekning/#dekningskart>

2.6 Nasjonalparkkommune

Røyrvik kommune er nasjonalparkkommune med store deler av Børgefjell nasjonalpark innenfor kommunegrensa.

Nasjonalparkkommunestatusen er en ressurs for Røyrvik i arbeidet med å utvikle besøksnæringen i områdene utenfor nasjonalparkgrensene. Gjennom foreningen «Norges nasjonalparker» arbeider Røyrvik og flere kommuner med besøksforvaltning, verdiskaping og vern.

Det er allerede gjennomført flere tiltak som styrker stedsattraktiviteten og utviklingen av Røyrvik som turmål. For å synliggjøre nasjonalparkene som attraktive turmål, jobber Norges nasjonalparker med oppbygging av merkevare- og kommunikasjonsstrategi for nasjonalparkene. Man ønsker med det å gjøre nasjonalparkene enda mer attraktive som friluftsområder og reisemål, og bidra til tettere samarbeid mellom alle relevante aktører. En enhetlig profilering og kommunikasjon om nasjonalparkene er en del av strategien, slik at nasjonalparkene fremstår som en enhetlig merkevare.

Etablering av informasjonspunkter, utkikkspunkter og tilrettelegging for at personer med lite friluftslivserfaring kan gå kortere turer i områdene, er viktige elementer i strategien. Merkevaren Norges nasjonalparker skal bidra til økt besøk på en bærekraftig måte. Røyrvik har gjennomført flere prosjekter innen disse områdene, men det er potensial, gjennom planlegging, å utvikle Røyrvik videre under merkevaren.

Nasjonalparkkommunene forplikter seg til å gjennomgå status i forhold til egne kriterier hvert fjerde år i forbindelse med vedtak av planstrategi/evt. rullering av kommuneplan. Status skal rapporteres til «Norges nasjonalparkkommuner».

2.7 Interkommunalt samarbeid

Røyrvik har mange samarbeid med nabokommuner i Indre Namdal og Namdalen for øvrig. Dette er viktig for å sikre tilstrekkelig kompetanse og ikke minst kunne yte god service til kommunens innbyggere. Det ble for kommunene i Indre Namdal i 2017 vedtatt en «Viljeserklæring for samarbeidet mellom Grong, Lierne, Namsskogan og Røyrvik» og «Håndbok interkommunalt

samarbeid mellom Grong, Lierne, Namsskogan og Røyrvik». Disse dokumentene legger føringer for kommende samarbeidsområder.

Kommunesamarbeid er en effektiv måte å sikre tilstrekkelig ressurser innenfor lovpålagte tjenester i samarbeidskommunene. Da ingen kommuner har slått seg sammen i løpet av forrige planperiode, er behovet for samarbeid fortsatt like aktuelt i kommende planperiode.

Bygdevekst

Røyrvik kommune er med i prosjektet “Bygdevekst”, hvor Indre Namdal er en av pilotene i prosjektet. Sammen med Lierne, Grong og Namsskogan, skal Røyrvik kommune få til langsiktige avtaler med staten. Bygdevekstavtalen gir muligheter for økonomisk støtte fra staten i forbindelse med arbeidet og skal være med på å møte utfordringene som finnes i distriktskommunene.

Målet med bygdevekstavtaler er å bidra til bosetting, tilgang på kompetent arbeidskraft og fremtidsrettet næringsutvikling i de minst sentrale deler av Distrikts-Norge. Målgruppen for ordningen er de minst sentrale distriktskommunene. Departementet har oppfordret til samarbeid mellom kommuner. Fem pilotområder ble høsten 2022, etter søknad valgt ut til å prøve ut bygdevekstavtaler som nytt distriktpolitisk virkemiddel.

Gjennom forberedende arbeid med bygdevekstavtalen er det identifisert ulike innsatsområder som representerer særlige utfordringer i området. Staten ser behov for å støtte opp under arbeidet, og gjennom et samarbeid med kommunene og andre parter utforske lokalt tilpassede løsninger til disse utfordringene.

Staten og kommunene har i dialog med aktuelle parter identifisert følgende innsatsområder:

- Rekruttering av- og langsiktig planlegging for tilgang på kompetanse
- Økt boligbygging og utvikling av nye botilbud
- Sammen om smart mobilitet i Distriktet
- Regionalt utviklingsmiljø – Styrket plan- og utviklingskapasitet i pilotkommunene

Som er resultat av bygdevekstprosjektet, skal det i løpet av neste valgperiode utarbeides en interkommunal plan for samarbeidet mellom kommunene i Indre Namdal. Denne tas inn i planstrategien.

2.8 Omstillingsarbeid, næringsutvikling- Børgefjell Utvikling

Kommunene Namsskogan og Røyrvik har de siste ti årene opplevd jevn nedgang av antall innbyggere og arbeidsplasser. Andelen av eldre er økende, og en stadig større andel av arbeidsføre pendler ut av kommunene.

Sysselsettingen har utviklet seg negativt de siste årene og det er begrenset tilgang på kompetent arbeidskraft i regionen. Arbeidsmarkedet er relativt ensidig; offentlig sektor og bygg- og anleggsvirksomhet utgjør en stor andel av total sysselsetting. SSBs sentralitetsindeks viser videre at

Namsskogan er blant landets minst sentrale kommuner med hensyn til arbeidsplasser, handel og servicetilbud.

Trøndelag fylkeskommune er tildelt omstillingsmidler fra Kommunal- og moderniseringsdepartementet (KMD) til omstillingsarbeid i Røyrvik fra 2021. I tillegg har

fylkeskommunen meldt inn et omstillingsbehov til KMD for Namsskogan fra 2022. Forutsetningen for tildelingen av omstillingsmidler fra fylkeskommunen er at arbeidet organiseres i et tett samarbeid mellom de to kommunene.

For å motvirke sårbarhet i næringslivet og styrke arbeidsplassmuligheter lokalt, har Røyrvik og Namsskogan kommune valgt å samle seg om en ekstraordinær innsats for næringsutvikling lokalt og i regionen. Kommunene har derfor besluttet å gjennomføre omstillingsarbeidet i et felles nyetablert selskap, Børgefjell utvikling AS.

Det er tidligere utarbeidet Omstillingsplan og Handlingsplan for henholdsvis Røyrvik og Namsskogan, hvor prioritering av innsats og ressursbruk er beskrevet. I forbindelse med etableringen av Børgefjell utvikling og felles ledelse av omstillingsarbeidet i kommunene, er de tidligere planene samlet til én felles Omstillingsplan. Den gjeldende perioden for Omstillingsplan er 2022 til 2026. Det vil utarbeides årlig Handlingsplan i samme periode.

2.9 Klima, energi og klimatilpasning

Gjeldende klima- og energiplan for Røyrvik kommune ble først utarbeidet i 2012 og sist revidert i 2015. De fleste delmålene i gjeldende plan er fortsatt aktuelle, men planen bør revideres i denne perioden med bakgrunn i de oppdaterte nasjonale føringene for planleggingen. Regjeringen mener helhetlig samfunns- og areal-planlegging må bidra til at innsatsen for klima og miljø ses i sammenheng og på tvers av sektorene. Viktige tema i regionale og kommunale planer framover vil være hensyn til naturmangfold, omstilling til et klimarobust lavutslippssamfunn, langsiktige arealvurderinger for å minimere arealtapet av natur og helhetlig forvaltning av vannressursene.

3 Forventninger og føringer til kommunal planlegging

Det er store forskjeller mellom kommunene når det gjelder hvilke utfordringer de står overfor, og det er kommunene selv som er best i stand til å vurdere hvilke planer som trengs mest i deres kommune. Det kommunale folkestyret gir rom for skreddersydde løsninger for hvert enkelt lokalsamfunn.

3.1 FNs bærekraftsmål

Planlegging for bærekraftig utvikling er forankret i plan- og bygningsloven, der formålsparagrafen slår fast at loven skal fremme bærekraftig utvikling til beste for den enkelte, samfunnet og fremtidige generasjoner. 2030-agendaen, med de 17 bærekraftsmålene for å fremme en sosial, miljømessig og økonomisk bærekraftig utvikling, skal legges til grunn for samfunns- og arealplanleggingen.

Figur 15 - <https://distriktssenteret.no/artikkel/bruk-fns-baerekraftsmal-i-kommuneplanleggingen/>

Kommunale planer skal bidra til at bærekraftsmålene nås gjennom å ta tak i de viktigste samfunnsutfordringene og finne løsninger og gjøre prioriteringer, ut fra lokale og regionale forutsetninger. Oppfølging av bærekraftsmålene bør innlemmes i den overordnede samfunns- og arealplanleggingen og i økonomiplanlegging, for å sikre at arbeidet kobles til de viktigste politiske beslutningsprosessene og at oppfølgingen kan gjennomføres effektivt.

3.2 Nasjonale forventninger og føringer

Regjeringen skal hvert fjerde år legge fram nasjonale forventninger til regional og kommunal planlegging for å fremme en bærekraftig utvikling i hele landet. Det går fram av plan- og bygnings-loven paragraf 3-5 og 6-1.

Forventningene skal følges opp i arbeidet med planstrategier og planer i fylkeskommunene og kommunene og legges til grunn av statlige myndigheter når de deltar i planprosessene. De videre underkapitlene her, 3.1.1 – 3.1.5 oppsummerer regjeringens forventninger til planleggingen.

3.2.1 Samordning og samarbeid i planleggingen

Kommunene oppfordres til samarbeid gjennom interkommunale plankontor og andre former for interkommunalt plansamarbeid for å styrke kapasiteten og kompetansen til å drive samfunnsutvikling.

Oppdaterte planer er nødvendig for å få til en bærekraftig samfunns- og arealutvikling og for å gjennomføre lokal, regional og nasjonal politikk. Fylkeskommunene og kommunene skal vurdere planbehovet i begynnelsen av hver valgperiode gjennom regional og kommunal planstrategi. Hensikten er å prioritere planoppgavene og sikre politisk styring med planleggingen, slik at den tilpasses behovet og ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Behovet for nye eller oppdaterte

planer vurderes i lys av samfunnsutviklingen, ny kunnskap, statlige planretningslinjer og de nasjonale forventningene.

Regjeringens forventninger

1. Bærekraftsmålene, nasjonale klima- og miljømål, lokalt folkestyre og løsninger som styrker verdiskaping og bosetting i hele landet, legges til grunn for den overordnede samfunns- og arealplanleggingen og for statens deltakelse i planprosessene.
2. Arbeidet med planstrategier prioriteres for å sikre at planene er oppdaterte og møter behovene som følger av endringer i samfunnsmessige, demografiske, politiske og naturgitte forhold.
3. Regionale planverktøy og kommuneplanens samfunnsdel brukes for å gi strategisk retning til samfunnsutviklingen og utarbeides i samspill med innbyggerne, sivilsamfunnet, næringslivet og andre offentlige aktører. Vedtatte mål og strategier følges opp i økonomiplanleggingen og i øvrige planer.
4. En langsiktig arealstrategi inngår som del av kommuneplanens samfunnsdel, og legges til grunn for kommuneplanens arealdel.
5. Kostnadseffektivitet for private og offentlige aktører på kommunalt, fylkeskommunalt og statlig nivå vektlegges i planleggingen.
6. Mulighetene i plan- og bygningsloven for å effektivisere og forenkle planleggingen tas i bruk. Overordnede planer holdes oppdaterte, flere plannivåer enn nødvendig unngås og detaljeringsgraden i planer og utredninger tilpasses behovet.
7. Private reguleringsplanforslag behandles effektivt og det sikres god plankvalitet gjennom en aktiv dialog med forslagsstiller underveis i planprosessen.
8. Det legges til rette for medvirkning og involvering av aktuelle parter og interesser tidlig i planprosessene, også i private planforslag. Digitale medvirkningsløsninger tas i bruk. Grupper og interesser som ikke er i stand til å delta direkte, eller som ikke kan benytte digitale løsninger, sikres muligheter for medvirkning på annen måte.
9. Den samiske befolkningen og nasjonale minoriteter sikres mulighet til å delta i planprosesser som berører dem. Det gjennomføres konsultasjon med berørte samiske interesser.
10. Det legges til rette for å styrke samisk kultur, nærings- og samfunnsliv og samiske språk gjennom planleggingen.
11. I forvaltningsområdet for samiske språk bør utfordringene for samiske språk drøftes i forbindelse med regional og kommunal planstrategi.
12. De digitale planregistrene holdes oppdaterte. Det legges til rette for enkel tilgang til plandata i digitalt planregister, og til temadata i det offentlige kartgrunnlaget.
13. En eByggesaksløsning tas i bruk for å sikre effektiv og fulldigital saksbehandling av byggesøknader.
14. Berørte myndigheter gir tidlige og tydelige signaler om viktige interesser og hensyn i kommunale planprosesser. Statlige innsigelser skal bli færre og samordnes bedre. Innsigelsesadgangen skal sikre at kommunene ikke vedtar planer som strider mot nasjonale eller vesentlige regionale interesser, eller andre hensyn beskrevet i plan- og bygningsloven § 5-4.
15. Regionalt planforum brukes aktivt som grunnlag for å avklare og samordne statlige, regionale og kommunale interesser i aktuelle plansaker.
16. Effektive beslutningsprosesser sikres gjennom god samordning mellom vedtak etter plan- og bygningsloven og sektorlover.
17. Samfunns- og arealplanleggingen baseres på et oppdatert og godt kunnskapsgrunnlag. Kommunene bør utarbeide et arealregnskap som del av et slikt kunnskapsgrunnlag.
18. I konsekvensutredninger skal alternativer, samlede virkninger av foreslått arealbruk og sumvirkninger vurderes.

3.2.2 Trygge og inkluderende lokalsamfunn

Utbygging av tilpassede boliger for eldre, med fysisk nærhet til viktige funksjoner og tjenester, kan gjøre det enklere og mer attraktivt for eldre å bli boende lenger i egen bolig. Dette kan redusere behovet for kommunale omsorgsboliger og institusjonsplasser, samtidig som eneboliger fri-gjøres til

ynge innbyggere og gir et mer velfungerende boligmarked i kommunen. Flest mulig tjenester bør lokaliseres slik at de kan tilbys uten særlig behov for transport.

Regjeringens forventninger

19. Det legges til rette for å utvikle gode lokalsamfunn i bygd og by, i små tettsteder og spredtbygde områder med tilgang til boliger og tjenester i tråd med kommunale forutsetninger og behov.
20. I byer og tettsteder lokaliseres boliger, næringsvirksomhet, arbeidsplasser, handel og tjenestetilbud slik at de bidrar til å styrke stedenes attraktivitet og bygger opp under sentrumsfunksjonene. Sentrumsområdene utvikles og følges opp i samarbeid med private aktører og innbyggerne.
21. Det legges til rette for tilstrekkelig boligbygging i kommunene i tråd med lokale og regionale behov. Boligbyggingen bør bidra til gode og varierte boligtilbud og bomiljøer for alle.
22. Det legges til rette for boligtilbud for vanskeligstilte i ulike deler av kommunen. Eieretablering for vanskeligstilte vektlegges.
23. Det legges til rette for at eldre som ønsker det kan bli boende lenger i egen bolig. Kommunene ser utviklingen i helse- og omsorgstjenester i sammenheng med boligplanlegging og kommunens langsiktige økonomi.
24. Kommunene bruker arkitektur som et verktøy i samfunnsutviklingen og definerer lokale ambisjoner for arkitektur og byggeskikk. Stedenes særpreg, kulturmiljø og viktige landskapstrekk vektlegges i by- og stedsutvikling.
25. Det settes av tilstrekkelige arealer av god kvalitet til grønnstruktur, uterom og møteplasser som stimulerer til fysisk aktivitet, naturopplevelse og sosialt fellesskap, samtidig som byer og tettsteder utvikles gjennom fortetting og transformasjon.
26. Sykling og gange og kollektivtrafikk prioriteres i byer og tettsteder gjennom planlegging av helhetlig infrastruktur som er sammenhengende, tilgjengelig, attraktiv og trygg. I arbeidet med byvekstavtaler i de store byene skal hovedtyngden av vekst i boliger og arbeidsplasser komme i eller i nærheten av større knutepunkter for å bygge opp under nullvekstmålet, med de tilpasninger som følger av den enkelte avtale.
27. Det legges til rette for trygge skoleveier og aktivitetsvennlige nærmiljøer med varierte tilbud for lek og opphold for ulike aldersgrupper. Deltakelse i samfunnet for flest mulig sikres gjennom universell utforming av nye bygninger og uteområder.
28. Ved planlegging av barnehager og skoler vurderes lokalisering og arealbehov tidlig i planprosessene i samarbeid med relevante aktører.
29. Samfunns- og arealplanleggingen brukes som virkemidler for å utjevne forskjeller, forebygge levekårsutfordringer og sikre en sosial balansert utvikling gjennom boligbygging, lokalisering av teknisk og sosial infrastruktur og offentlige tjenester.
30. Det legges til rette for kultur, kunst, idrett og frivillighet i planleggingen og settes av tilstrekkelige arealer til kultur- og idrettsformål.

3.2.3 Velferd og bærekraftig verdiskaping

Nasjonalparkkommunene har spesielle forutsetninger for å utnytte verdiskapingsmuligheter gjennom god planlegging av arealbruk og tilrettelegging i randsonene til nasjonalparkene. Fritidsbebyggelse har stor betydning for næringsutviklingen i mange distriktskommuner.

Regional og kommunal planlegging er viktige verktøy for å sikre at verdifulle mineralforekomster, som kan gi framtidig verdiskaping, ikke bygges ned. I planer for uttak av mineralske ressurser er det nødvendig å sikre forutsigbare rammer for investering, miljømessig forsvarlig håndtering av avgangsmasser, opprydding og andre miljøfaglige forhold

Samisk reindrift har et spesielt folkerettslig vern, og myndighetene på alle nivåer er forpliktet til å sikre et tilstrekkelig arealgrunnlag for reindriften.

For å legge til rette for en bærekraftig reisemålsutvikling, hvor ulike samfunnshensyn avveies, er det viktig at strategier og hovedprioriteringer for reisemålsutviklingen forankres i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel og gjennom god medvirkning fra alle interessenter og aktører.

Regjeringens forventninger

31. Det legges til rette for grønn omstilling, bærekraftig verdiskaping og lønnsomme arbeidsplasser i hele landet.
32. Det legges til rette for mer fornybar energiproduksjon, særlig i områder med kraftkrevende næringsutvikling. Det er viktig å sikre god balanse mellom mer fornybar energi og miljøhensyn.
33. Det legges til rette for mer effektiv og fleksibel energibruk.
34. Det legges til rette for tilstrekkelige næringsarealer med minst mulig negative konsekvenser for klima, miljø og samfunn. Næringsarealer planlegges med et regionalt perspektiv, og energibruk, krafttilgang, gjenbruk og mer effektiv utnyttelse av eksisterende næringsarealer og infrastruktur inngår i planvurderingene.
35. Det settes av tilstrekkelige og egnede nye arealer for akvakultur gjennom oppdaterte regionale og kommunale planer for kystområdene, som også kan omfatte utvikling av akvakultur utenfor kysten og landbasert akvakultur. Planene ivaretar miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.
36. Fylkeskommunene tar et helhetlig ansvar for kompetansepolitikken og utvikling av kompetanseplaner som bidrar til at regionen får tilgang på den kompetansen som arbeidsmarkedet etterspør.
37. Det legges til rette for videre utvikling av havner og sjøtransport, og lokalisering og nødvendige arealer vurderes i et regionalt perspektiv.
38. Fylkeskommunene tar en samordnende rolle for samferdselsplanlegging i regionen, og gir innspill til konseptvalgutredninger for store statlige samferdselstiltak.
39. Framføring av mobil- og bredbåndsnett sikres gjennom bruk av eksisterende føringsveier så langt det lar seg gjøre, og gjennom å tillate innplassering av sendestasjoner for mobilkommunikasjon på offentlige bygg.
40. Naturgrunnlaget for samisk kultur og næringsutvikling vektlegges, og planleggingen ivaretar arealene til reindriften i tråd med FN-konvensjonen om sosiale og politiske rettigheter artikkel 27. I planprosessene sikres det et godt kunnskapsgrunnlag om reindriften.
41. Det legges til rette for bærekraftig verdiskaping og grønne næringer i tilknytning til jord- og skogbruk og i randsonene til de store verneområdene.
42. Fylkeskommunene og kommunene legger gjennom sin areal- og samfunnsutvikling og virksomhetsutøvelse til rette for omlegging til en mer sirkulær økonomi, der ressurser og eksisterende bebyggelse og anlegg brukes lengst mulig og i større grad ombrukes og oppgraderes.
43. Viktige mineralforekomster sikres i regionale og kommunale planer, og utvinning avveies mot miljøhensyn og andre samfunnsinteresser.
44. Helhetlig masseforvaltning avklares i regionale og kommunale planer. Planer for større bygge- og anleggsarbeider avklarer hvordan overskuddsmasser skal disponeres og hvordan nødvendig areal til håndteringen skal sikres. Muligheten for ombruk og materialgjenvinning vurderes, og massebalanse bør tilstrebes.

3.2.4 Klima, natur og miljø for framtida

Viktige tema i regionale og kommunale planer framover vil være hensyn til naturmangfold, omstilling til et klimarobust lavutslippssamfunn, langsiktige arealvurderinger for å minimere arealtapet av natur og helhetlig forvaltning av vannressursene.

Arealplanleggingen skal bidra til god tilstand i norske vannforekomster, i tråd med de regionale vannforvaltningsplanene. Planleggingen må ta hensyn til arealbruken i hele nedbørfeltet.

hele landet er det et stort etterslep på nødvendig vedlikehold og utbygging av avløpsnett og renskapasitet for avløp. Kommunene må se ansvaret for avløp og planlegging etter plan- og bygningsloven i sammenheng. Dette er viktig for å sikre tilkobling og tilstrekkelig renskapasitet før nye utbygginger settes i gang. Arealplanlegging er nødvendig for å sikre at overvann vurderes og håndteres på en helhetlig måte. Gjenåpning av lukkede vassdrag og separering av overvann og avløpsvann bør vurderes løpende.

Regjeringens forventninger

45. Omstillingen til lavutslippssamfunnet og bidrag til oppnåelse av klima- og miljø målene prioriteres gjennom arealplanlegging som reduserer utslipp, arealbeslag og transportbehov. Regjeringen oppfordrer kommunene til å sette seg mål for å redusere nedbyggingen.
46. Det legges til rette for energieffektivisering og fleksibel energibruk i næringsliv, husholdninger og offentlige bygg.
47. Ved revidering av kommuneplanens arealdel, vurderer kommunen om tidligere godkjent arealbruk skal endres av hensyn til klima, naturmangfold, kulturmiljø, jordvern, reindrift, klimatilpasning, samfunnssikkerhet og et hensiktsmessig utbyggingsmønster.
48. Omdisponering og nedbygging av karbonrike arealer, inkludert myr, tidevannssump og andre typer våtmark og skog, unngås så langt som mulig, slik at arealenes evne til lagring og opptak av karbon opprettholdes.
49. Fortetting og transformasjon av bolig- og næringsområder vurderes før nye, større utbyggingsområder settes av og tas i bruk.
50. Regionalt utbyggingsmønster, senterstruktur og overordnede transportløsninger fastsettes i regionale eller interkommunale areal- og transportplaner. Planene tar hensyn til regionale og lokale forutsetninger og utbyggingspress.
51. Klimagassutslipp, kø, luftforurensning og støy reduseres ved å legge til rette for kollektivtransport, sykkel og gange, effektiv arealbruk og avgrensede sentrumsområder og tettsteder.
52. Det legges til rette for en god ladeinfrastruktur, blant annet ved å avsette tilstrekkelige arealer til etablering av hurtiglading for både lette og tunge kjøretøy.
53. Viktig naturmangfold, jordbruksareal, vannmiljø, friluftslivsområder, overordnet grønnstruktur, kulturmiljø og landskap kartlegges og sikres i planleggingen. Samlede virkninger av eksisterende og planlagt arealbruk vektlegges.

54. Hensynet til verdensarverdiene sikres gjennom helhetlig samfunns- og arealplanlegging.
55. Arealbruken i strandsonen langs sjøen og i og langs vassdrag vurderes i et helhetlig og langsiktig perspektiv. Det legges til rette for en mer differensiert forvaltning av strandsonen med større muligheter for næringsutvikling og bosetting i spredtbygde strøk langs kysten i sone 3 i planretningslinjene for strandsonen.
56. Regionale og kommunale planer legger til rette for en bærekraftig utvikling i fjell og utmark. Utbyggingen avgrenses mot sammenhengende natur- og friluftslivsområder og viktige områder for landbruk, reindrift og andre næringer, blant annet gjennom langsiktige utbyggingsgrenser.
57. Potensialet for fortetting eller utvidelse av eksisterende fritidsboligområder vurderes før det legges til rette for utbygging i nye områder, særlig der det er utbyggingspress. Ny fritidsbebyggelse i og over skoggrensen og på myr bør unngås.
58. Villreinens leveområder sikres, og vedtatte regionale planer for villreinfjella oppdateres i samsvar med ny kunnskap og følges opp i den kommunale planleggingen.
59. Kommunene bidrar til gode miljøforhold i og langs vassdragene gjennom deltakelse i arbeidet med vannområdene, gjennomføring av miljøtiltak og god arealforvaltning. Bruks- og verneverdiene i vassdragene sikres i planleggingen, og nedbygging av vassdragsnatur og utfylling i vassdrag reduseres.
60. Planleggingen bidrar til å sikre naturverdier og god miljøtilstand i vann, blant annet ved å unngå å planlegge for byggetiltak i våtmark når det finnes gode alternativer.
61. Samfunns- og arealplanleggingen samordnes med planlegging av vannforsyning og avløp, herunder overvannshåndtering og vurdering av naturbaserte løsninger.
62. Fylkeskommunene og kommunene i Oslofjordens nedbørsfelt følger opp helhetlig tiltaksplan for en ren og rik Oslofjord i arealplanleggingen.

3.2.5 Samfunnssikkerhet og beredskap

Risikoen for skadelige naturhendelser øker som følge av klimaendringene, og god arealplanlegging er et viktig verktøy for å redusere disse konsekvensene. Høyere temperaturer medfører økt nedbør, der en større andel kommer som regn i stedet for snø. Perioder med styrtregn vil komme hyppigere. Det øker sannsynligheten for blant annet flom og skred.

For at tilpasningen til et endret klima skal gå raskt nok, må planleggingen ta større hensyn til klimaendringene. Når konsekvensene av klima-enderinger vurderes i planleggingen, skal de høye alternativene fra nasjonale klimaframskrivninger, og et tilstrekkelig langt tidsperspektiv, legges til grunn.

Regjeringens forventninger

63. Samfunnssikkerhet og beredskap vektlegges i planleggingen. Risiko- og sårbarhetsanalyser bygger på oppdatert kunnskap og legges til grunn for plan- og byggesaksbehandlingen.

64. Forsvarets arealbehov sikres når dette er nødvendig for å ivareta landets forsvarsevne og for å følge opp nasjonale forsvarsplaner.

65. Det tas hensyn til et endret klima i planleggingen, og de høye alternativene fra nasjonale klimaframskrivninger, og et tilstrekkelig langt tidsperspektiv, legges til grunn når konsekvenser av klimaendringene vurderes. De fylkesvise klimaprofilene benyttes.

66. Arealbruk planlegges slik at overvann og fare knyttet til flom, erosjon, skred, havnivåstigning, stormflo og annen naturfare håndteres forsvarlig.

67. Bevaring og restaurering av naturområder, eller etablering av naturbaserte løsninger, vurderes for å tilpasse samfunnet til klimaendringene.

68. Fylkeskommuner og kommuner bidrar til å styrke jordvernet og at arealforvaltningen bidrar til å nå målet om redusert omdisponering av matjord i tråd med ny jordvernstrategi fra 2023, og bidrar til at driften av jordbruksarealene kan opprettholdes.

69. Ved revidering av kommuneplanens arealdel vurderes det om arealer som tidligere har vært avsatt til formål som innebærer omdisponering av dyrka jord, skal tilbakeføres til landbruks-, natur-, friluft- og reindriftsformål.

70. For å redusere omdisponeringen av dyrka jord, bør en jordvernstrategi vurderes utarbeidet som del av den overordnede regionale og kommunale planleggingen.

71. Kommunens drikkevannsforsyning skal inngå i vurderingen av samfunnssikkerhet i kommuneplanens samfunnsdel og arealdel. Drikkevannskilder tas hensyn til og sikres i planlegging, blant annet for å redusere behovet for vannrensing.

72. Fylkeskommuner og kommuner oppdaterer og deler geografisk informasjon i den nasjonale geografiske infrastrukturen.

3.3 Regional planstrategi

Regional planstrategi (Trøndelag fylkeskommune) legges frem til endelig behandling i fylkestinget i juli 2024 etter høringsrunde våren 2024. Trøndelagsplanen og regional planstrategi 2024-2027 utgjør den felles utviklingsplanen for Trøndelag i de kommende årene.

I februar 2024 vedtok fylkestinget følgende satsingsområder skulle legges til grunn for utarbeidelse av ny regional planstrategi:

Trøndelag tar sitt ansvar for klima- og naturutfordringene

- Grønn omstilling av næringsliv og lokalsamfunn
- Sikre arealbruk og energiforsyning som muliggjør en bærekraftig utvikling og grønn omstilling

- Robust i møte med klimaendringene
- Trøndelag tar ansvar for Trondheimsfjorden, og skal gjennom en grundig prosess bedre den økologiske tilstanden til Trondheimsfjorden
- Vi jobber for å bevare naturmangfoldet
- Fornybare og fremtidsrettede løsninger som dekker energibehovet til hele fylket

En god samfunnsberedskap i et trygt, helsefremmende og inkluderende Trøndelag

- Et trygt og beredt Trøndelag, som er mer attraktivt og mindre sårbart
- Infrastruktur og mobilitetsløsninger som knytter Trøndelag og tilgrensende fylker og regioner bedre sammen
- Trygg oppvekst for gode liv i utdanning, jobb og fritid
- Kultur og frivillighet skaper engasjement og lokal tilhørighet
- Samfunnsdeltakelse for alle

Trøndelag har nok arbeidskraft og rett kompetanse for å møte et arbeids- og næringsliv i endring

- Innovasjon, digitalisering og teknologisk utvikling er nødvendig for å møte utfordringene
- Kapasitet og kompetanse til å møte demografiske endringer og grønn omstilling

Viktige tema for samfunnsutviklingen;

- Demografi
- Folkehelse
- Klima, natur og areal
- Verdiskaping og kompetanse
- Energiforsyning
- Samfunnssikkerhet
- Samferdsel og infrastruktur
- Økonomiske rammebetingelser for offentlig sektor

4 Erfaringer og forslag til prioriteringer for 2024-2027

4.1 Generelt

Planarbeidet i Røyrvik kommune skal legge til rette for en ønsket utvikling i kommunen. Planarbeidet må også gjennomføres på en måte som styrker politikernes muligheter til påvirkning i planprosesser og styring av hvilke planoppgaver som skal prioriteres. Blant annet er dette viktig vedrørende forankring av kommunale planer.

Planlegging i Røyrvik kommune skal være behovsstyrt og skal ikke gjøres mer omfattende enn nødvendig. Følgende punkter bør vurderes når vi jobber med planutvikling i Røyrvik:

- Ambisjonsnivå kan fort bli for stort. Planarbeid er krevende og vi må være realistiske på gjennomføringsmuligheten.
- Forankring av planer er viktig både i kommuneorganisasjonen og i samfunnets for øvrig.
- Benytte mulighetene som ligger i plan- og bygningsloven til å lage planer og gjennomføre planprosesser uten at det blir for omfattende og tidkrevende. Prosesser som blir for omfattende kan fort bli et hinder for utvikling i stedet for å fremme utvikling.

- Konkretisering og målbarhet: planer må ha konkrete og målbare mål. Det er lett å lage planer som skal «omfavne alt», men som blir brede, lite spisset og uten avgrensninger.
- Vurdere plannivå: det er viktig å hele tiden vurdere hvilket plannivå som er best egnet når nye planleggingsbehov oppstår.
- Flere av samfunnsområdene griper inn i hverandre – det er behov for helhetsperspektiv og se planer og ressursbruk i sammenheng. Planforum, sammensatt av formannskapet og administrativ ledelse, er ett grep for å ivareta helhetsperspektivet.

4.2 Samfunnsdelen

Gjeldende samfunnsdel av kommuneplanen (2016-2028) ble vedtatt av kommunestyret i februar 2017. Det ble i april 2022 vedtatt planprogram for oppstart av revidering av samfunnsdelen.

Samfunnsdelen av kommuneplanen skal ta hensyn til kommunesamfunnets og kommuneorganisasjonens langsiktige utfordringer, mål og strategier. Arbeidet med samfunnsdelen av kommuneplanen bør prioriteres og ha som mål om vedtak i 2025.

4.3 Arealdelen

Samfunnsutviklingen som behandles i samfunnsdelen av kommuneplanen vil beskrive behov og gi føringer for arealbruken. Kommunen skal ha en arealplan for hele kommunen som viser sammenhengen mellom framtidig samfunnsutvikling og arealbruk.

Kommuneplanens arealdel ble revidert siste gang i 1995. Planen dekker hele kommunen. Det er utarbeidet forslag til ny arealdel som har vært på høring, men ble ikke vedtatt på grunn av innsigelser fra sektormyndigheter. Det bør settes som mål at arealdelen revideres i løpet av perioden.

4.4 Beredskapsområdet

Kommunen skal ha gjennomført en helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse, og i forlengelse av dette en overordna beredskapsplan. Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse er under revidering og blir ferdigstilt i løpet av 2024. Det bør settes som et mål at overordna beredskapsplan revideres i 2025 som følge av oppdatert helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse.

4.5 Oversiktsdokument for folkehelse

Folkehelseloven stiller krav om at kommuner og fylkeskommuner skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne.

Folkehelsearbeidet skal drives systematisk og kunnskapsbasert. Det betyr at kommuner gjennom sin oversikt over folkehelsen definerer sine ressurser og sine folkehelseutfordringer. Disse skal inngå som grunnlag for planlegging etter plan- og bygningsloven.

Det er krav om at det skal utarbeides et samlet oversiktsdokument hvert fjerde år. Dokumentet skal brukes som grunnlag for planlegging og styring for å forankre det langsiktige folkehelsearbeidet. Oversiktsdokumentet bør bygge på det løpende oversiktsarbeidet, men ved utarbeidelse av oversiktsdokument forutsettes det en grundig og systematisk informasjonshenting. Det forventes også en helhetlig vurdering av konsekvenser og årsaksforhold, og identifisering av ressurser og folkehelseutfordringer. At dokumentet skal utformes hvert fjerde år, betyr at utviklingstrekk kan komme klarere frem.

Røyrvik kommune har startet utarbeidelsen av oversiktsdokument for folkehelse. Det bør prioriteres ferdigstillelse i 2024 og deretter løpende oppdatering.

4.6 Temaplaner

Røyrvik kommune har flere temaplaner for ulike samfunns- og tjenesteområder. Røyrvik kommune har ikke en helhetlig helse- og omsorgsplan. Sett i lys av utviklingsbildet for Røyrvik både når det gjelder demografi, aldersbæreevne, samt utfordringene vi har i dag, bør det prioriteres å utarbeide en helse- og omsorgsplan som et videre steg når samfunnsdelen av kommuneplanen er ferdigstilt.

I utarbeidelsen av en helse- og omsorgsplan bør følgende eksisterende planer innlemmes for å redusere antall temaplaner: psykiatriplan, demensplan og rehabiliteringsplan.

4.7 Interkommunale planer

Det bør undersøkes om det er mulig å gjøre mer planarbeid i fellesskap med nabokommuner. Kommunene i Indre Namdal har samme utfordringsbilde på mange samfunnsområder, og kan med fordel undersøke muligheten for å gjøre mer planlegging i fellesskap for å styrke hverandre på de ulike områdene.

5 Kommunal planstrategi – prioriteringer 2024-2027

Plan	Status	2024	2025	2026	2027	Merknad
Kommuneplaner						
Planstrategi	Vedtatt 2020	Vedtak				
Kommuneplanens samfunnsdel	Vedtatt 2017		Vedtak			Planprogram vedtatt 2022
Kommuneplanens arealdel	Vedtatt 1995				Vedtak	
Arealplaner						
Stedsutviklingsplan Røyrvik sentrum	Vedtatt 2021					
Øvrige kommunale og private reguleringsplaner	Fortløpende etter behov					Fortløpende etter behov
Andre overordnede planer						
Økonomiplan, budsjett og handlingsplan	Årlig rullering					Rulleres årlig
Helhetlig risiko- og sårbarhetsanalyse	Vedtatt 2014	Vedtak				Oppdateres ved behov
Overordnet beredskapsplan	Vedtatt 2016		Vedtak			Rulleres årlig
Oversiktsdokument for folkehelse	Ferdigstilles 2024					Løpende, og oppdateres hvert 4. år
Tema- og sektorplaner						
Helse og omsorg						
Helse- og omsorgsplan			Vedtak			Utarbeides i perioden
Plan for helsemessig og sosial beredskap	2020					Administrativ plan

Plan	Status	2024	2025	2026	2027	Merknad
Smittevernplan ikke-institusjon (IN4)	2023					Administrativ plan, Rulleres årlig
Smittevernplan institusjon	2023					Administrativ plan
POSOM-plan	Vedtatt 2015					Administrativ plan, rulleres årlig
Psykiatriplan 2007-2010	2007					Innlemmes i Helse- og omsorgsplan
Demensplan 2011-2016	2010					Innlemmes i Helse- og omsorgsplan
Rehabiliteringsplan						Ikke utarbeidet. Innlemmes i Helse- og omsorgsplan
BTI	Vedtatt 2023					
Oppvekst og familie						
PLIVO-plan				Vedtak		Ikke utarbeidet
Forebyggende plan for barn og unge	Vedtatt 2023					
Teknisk, miljø, landbruk, utmark, brann- og redning						
Hovedplan vann og avløp 2013-2020	Vedtatt 2013		Vedtak			Administrativ plan
Beredskapsplan for drikkevann	Vedtatt 2016		Vedtak			Administrativ plan
Boligpolitisk handlingsplan 2018-2022	Vedtatt 2014, revidert 2018			Vedtak		
Kommunedelplan for idrett og fysisk aktivitet 2021-2024	Vedtatt 2011, revidert 2020			Vedtak		
Trafikksikkerhetsplan 2017-2020	Vedtatt 2020					
Klima og energiplan	Vedtatt 2015					
Plan for naturmangfold			Vedtak			Ikke utarbeidet.
Plan for snøscooterløyper til rekreasjonskjøring	Vedtatt 2018					
Hovedplan veg						Ikke utarbeidet.

Plan	Status	2024	2025	2026	2027	Merknad
Kultur, samisk språk og næring						
Aktivitet- og utviklingsplan for samisk språk og kultur						Ikke utarbeidet.
Kulturminneplan	Vedtatt 2021					
Plan for museal virksomhet 2021-2023	Vedtatt 2021					
Frivilligstrategi 2021-2023	Vedtatt 2022					
Interkommunale planer						
Ruspolitisk handlingsplan for Indre Namdal 2022-2025	Vedtatt 2023					
Handlingsplan mot vold i nære relasjoner for kommunene i IN 2011-2016	Vedtatt 2010					
Beredskapsplan for vern mot akutt forurensning Namdalsregionen	Vedtatt 2003					
Plan for strategisk samhandling i Indre Namdal (bygdevekst)						Utarbeides i perioden